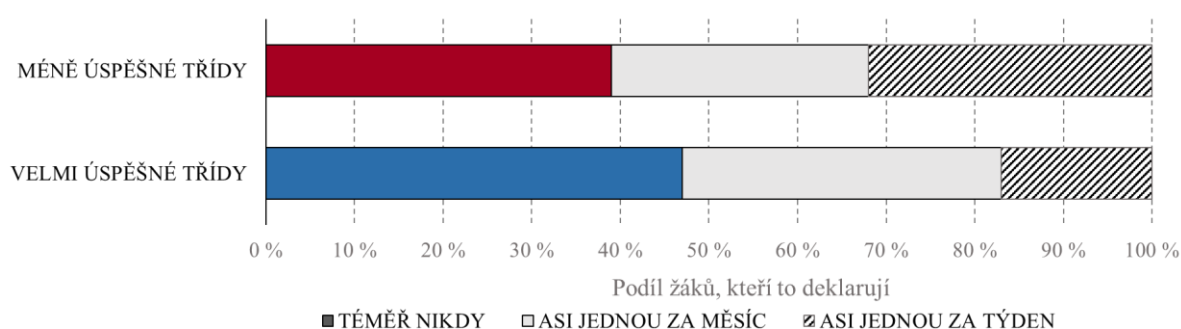

75 % v méně i více úspěšných třídách). V míře souhlasu s výroky *ve škole se cítím bezpečně a mám pocit, že jsem ve škole dobře zapadl/a* v zásadě rozdíly nejsou a rozhodně s nimi souhlasí kolem 55 % resp. 60 % žáků v méně i velmi úspěšných třídách (průměr ČR je 56 % resp. 60 %), s výroky *ve škole se cítím bezpečně* nesouhlasí (rozhodně + spíše) jen mírně větší podíl žáků v méně úspěšných třídách (13 %) než ve třídách velmi úspěšných (7 %), průměr ČR je 12 %.

S výše uvedeným zjištěním do jisté míry konvenují i výsledky porovnávací výskyt šikany, kde jednoznačně rozdíly mezi méně a více úspěšnými třídami pozorujeme. V souhrnném ukazateli „žáci jsou ve škole šikanováni“²² větší podíl žáků v méně úspěšných třídách deklaruje (31 %), že nějakou formu šikany zažívá zhruba jednou týdně, než je tomu ve velmi úspěšných třídách (16 %) i než je to obecně v ČR i v mezinárodním srovnání (obojí 20 %). Ukazuje se tak souvislost pozorovaná i na mezinárodní úrovni, že větší výskyt šikany ve škole souvisí s horšími výsledky žáků.

Graf č. 6 Souhrnný výskyt šikany dle výpovědí žáků z méně úspěšných a velmi úspěšných tříd (dělení dle kombinace gramotností)

Při pohledu na jednotlivé druhy a stupně šikany rozdíly ve výskytu pozorujeme zejména u nižších stupňů šikany (*někdo se mi vysmíval nebo mi nadával, spolužáci si se mnou nechtěli hrát nebo povídat, někdo o mně rozšiřoval lži*) a u situace *někdo mi něco ukradl*. U závažnějších situací *někdo ze spolužáků mne uhodil nebo zranil a spolužáci mě nutili dělat něco, co jsem nechtěl/a*, jsou rozdíly menší a celkově je poslední uváděná forma (tj. *spolužáci mě nutili dělat něco, co jsem nechtěl/a*) nejméně často zažívanou formou šikany podobně jako situace *někdo mi něco ukradl*. Při srovnání s mezinárodním průměrem je obecně v ČR o něco více častá forma *někdo se mi vysmíval nebo mi nadával* (v mezinárodním průměru ji alespoň dvakrát za měsíc nebo častěji zažívá 34 % žáků, v ČR v průměru 41 % a v méně úspěšných třídách kolem 50 % oproti cca 41 % žáků ve velmi úspěšných třídách). Formu *spolužáci si se mnou nechtěli hrát nebo povídat* zažívá alespoň dvakrát za měsíc nebo častěji 37 % žáků v méně úspěšných a cca 25 % žáků ve velmi úspěšných třídách, v průměru v ČR to uvádí 31 % a v mezinárodním průměru 27 % žáků.

To, že *někdo o mně rozšiřoval lži*, opět častěji uvádějí žáci z méně úspěšných tříd (alespoň dvakrát za měsíc nebo častěji 32 % žáků) než z těch velmi úspěšných (jen asi 20 %), průměr v ČR je také 20 % a mezinárodní průměr je 26 %. Situaci *někdo mi něco ukradl* opět deklarují více žáci v méně úspěšných třídách (alespoň dvakrát za měsíc nebo častěji 16 % žáků), což je zhruba ve stejné míře jako v mezinárodním průměru, ovšem ve velmi úspěšných třídách i obecně v ČR je to méně časté (jen asi dle 5 % žáků). Závažnější forma *někdo ze spolužáků mě uhodil nebo zranil* je v deklarovaném výskytu, jak již je uvedeno výše, zhruba stejná v méně

²² Ukazatel byl zkonstruován dle četnosti zažívání šesti různých typů a stupňů šikany ve škole, jejichž výčet je uveden v textu. Četnost byla uváděna na čtyřbodové škále: 1 – nejméně jednou za týden, 2 – jednou nebo dvakrát za měsíc, 3 – několikrát za rok, 4 – nikdy. Na základě skóre na zkonstruované škále byly pro tento ukazatel vytvořeny tři kategorie: téměř nikdy, asi jednou za měsíc, asi jednou za týden.